

1. Høringssvar til Lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge samt tillæg nr. 115 til kommuneplan 2017-2029.

Indhold i høringssvaret

1. Indledning, resume, anbefaling
 - a. Kritik af miljøkonsekvensrapporten og planens samlede utilstrækkelighed
 - b. Retssikkerhed, demokratisk underskud og forvaltningsbrud
2. Landskab og kultur
3. Vandmiljø
4. Natura 2000-områder og Tajgasædgæs
5. Natura 2000-områder og flagermus
6. Biodiversitet og beskyttede arter
7. Fredskov
8. Vindmøller – støj, lys og is
9. Ulovlige særaftaler
10. Socioøkonomiske konsekvenser, værditab og turisme
11. Biogasanlæg – veje, trafik og sundhed
12. CO₂ beregninger
13. BioCirc og virksomhedsledelse

Resume af høringssvar:

- Der er ikke én samlet miljørapport for hele Energipark Tjele, hvilket bevirker at borgerne ikke har fået overblik over de kumulative påvirkninger fra primære udgivelser af miljørapporter for Sjørring og Kvorning.
- I miljørapporten for Energipark Tjele er der mangelfulde miljøkonsekvensrapporter (MKR) i tilhørende miljørapport for Natura 2000-områderne N33, H33, N30, H30 og F16.

- Håndbog om dyrearter på Habitatsdirektivets Bilag IV-arter – Odder og flagermus udgivet april 2024 er ikke anvendt for MKR Sjørring men efterfølgende for MKR Vinge/Tjele. Det efterfølgende faglig notat 10. februar 2025 er ikke anvendt i den samlede MKR.
- I miljørapporten er anvendt en selvudviklet og subjektiv samt kvalitativ metode af Rambøll til vurdering af konsekvensvurderinger, hvilket bevirker en høj grad af fortolkning og en lav grad af generaliserbarhed.
- Ved hovedprojektet ved Vinge/Tjele kan der være en meget stor væsentlig påvirkning på hele grundvandsområdet med miljøforurenende farlige stoffer, MFS. Der er ikke foretaget en MKR for vandmiljøet.
- Planområdet for hovedprojektet ligger i bevaringsværdigt landskab og kulturmiljø med bevaringsværdige bygninger og herregårdslandskab.
- Der er af BioCirc lavet særaftaler, som indgår i planprocessen, som er udfærdiget af embedsfolk og vedtaget af byrådsflertal.
- Sjørring projektet er beliggende i LIFE IP Natureman, som er støttet af EU, private fonde samt nationale midler og kommunale tilskud herunder fra Viborg og Mariagerfjord. Viborg Kommune er retlig ansvarspådragende i den henseende, da projektet ikke er inddraget i miljørapporten.
- Der er ikke anvendt nyere international videnskabelige forskning fra Sverige med udregning af støj fra lavfrekvent lyd og infralyd fra vindmøller ved Vinge/Tjele og Sjørring.
- Der har ikke været en alternativ vurdering af anden placering af energiparken i Viborg Kommune.
- Der er ikke anvendt retvisende og korrekte CO2 beregninger på solceller.
- Der er ingen miljøkonsekvensvurdering i forbindelse med den af lodsejer ved Tjele planlagte økologiske dyrkning af jord under solcellerne.
- Der er ikke udsendt en samlet miljørapport for hele Energipark Tjele, men en opdeling i tre miljørapporter.
- Biodiversitet, natur og beskyttede arter i projektområdet og dets næromgivelser rummer en høj biologisk værdi og en række beskyttede arter, levesteder og spredningskorridorer. Den planlagte opstilling af solceller på 550 ha, sytten 185 meter høje vindmøller og industriområde vil få betydelige og langtrækkende konsekvenser for natur og dyreliv – både på kort og lang sigt. Disse konsekvenser er utilstrækkeligt belyst i miljøkonsekvensrapporten.

- Socioøkonomi og turisme. Her vurderes det, at den socioøkonomiske del af rapporten ikke lever op til VVM-bekendtgørelsens krav om helhedsvurdering og kumulative konsekvenser.
- Biogasanlæg vil forøge lastbiltransporter med 750 pr. dag. Kumulativ indregnet 50 lastbiler fra DLG pr. dag vil der være 800 lastbiler pr. dag. Det vil bevirke massive udgifter til vedligehold af veje, forøge mængden af støj og forurening. Der er ikke foretaget MKR for Vandmiljø og Natura 2000-områder. Befolkningens sundhed vil væsentligt være truet.
- BioCircs virksomhedsledelse er omstridt. Ulovlige særaftaler, konstant overskridelse af miljøgodkendelser med forøget indkørsel af biomasse, udledning af gylle til vandløb. Et selskab med stort underskud på -242 mio. kr. 2024 og ca. 0 kr. i 2023. Ingen likviditet. Kommunen har ikke krævet bankgaranti ved konkurs. Køb af ejendomme langt over markedspris - 30 mio. kr. for ejendommen Brobjergvej 6 i Sjørring (27 ha) og en ejendom ved Kvorning (75 ha) også 30 mio. kr. - (i miljørapport bilag 19 er 'lodsejer' (læs: Tjele gods) oplyst ikke at stille krav om støjmåling fra vindmøller på flere af lodsejers ejendomme).

Planlægningen for Energipark Tjele er af Viborg Kommune inddelt i tre planprocesser med miljørapporter og tilhørende miljøvurdering og miljøkonsekvensrapport. Miljørapporterne har været planlagt til at blive udsendt i tre delmiljørapporter på forskellige tidspunkter og er ikke samlet i én afgrænset miljørapport for alle delprojekter. Såvel solceller fra Kvorning samt solceller og vindmøller ved Sjørring skal kobles sammen med det store anlæg ved Tjele og levere strøm til energiparken. Energipark Tjele er én samlet energipark med delprojekter i Kvorning og Sjørring.

- Delprojekt 1: Solcelleanlæg ved Kvorning.
- Delprojekt 2: Vindmøller og solcelleanlæg ved Sjørring.
- Delprojekt 3: Energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge. Energiklyngen indeholder plan om Power-to-X anlæg, pyrolyse, e-methanol fabrik, græsproteinfabrik og biogasanlæg. Dertil tekniske elektriske anlæg, samt opsamling af overfladevand fra industrianlægget med tilløb til Tjele Langsø.

Denne opdeling medfører, at borgerne ikke kan få et overblik – bl.a. ved høringerne – over energiparkens kumulative påvirkning af hele Tjele området, hvilket også gælder for projekterne i Kvorning og Sjørring. Der har været høring af miljørapporter for projekterne Sjørring og Kvorning i to faser, som ikke giver borgerne en indsigt i en kumulativ påvirkning af områdets to Natura 2000-områder Tjele Langsø og Vinge Møllebæk samt Skalsådal og dermed for hele lokalområdet i Tjele med firetusind borgere. Der er ikke beskrevet en påvirkning på de nationale

udpegninger af bevaringsværdige landskabelige områder i Skalsådalens "Større Sammenhængende Landskab" og "Bevaringsværdigt landskab" beliggende i Mariagerfjord Kommune, beskyttelse af grundvand, CO2 aftryk fra solceller i Vinge/Tjele, Kvorning og Sjørring, støj fra vindmøller og påvirkning af EU's LIFE IP Natureman.

Det er det konkrete projekts samlede væsentlige indvirkning på miljøet, som skal beskrives og vurderes i én miljøvurdering, og ikke separate delprojekter.

En anlægslov skal overholde EU-lovgivningen og EU-kommission skal høres, da der er påvirkninger og skader på Natura 2000-området.

Bekendtgørelse af lov om fremme af vedvarende energi, VE-loven nr. 670 af 11/06/2024. Med henblik på at undgå skade på udpegede internationale naturbeskyttelsesområders integritet skal anlægsprojekter efter §27 (vindmøller bl.a.), der i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer kan påvirke sådanne områder væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne.

Tilladelse kan kun gives, såfremt sådanne projekter ikke skader et internationalt naturbeskyttelsesområdes integritet, væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art gør det bydende nødvendigt at gennemføre projektet, eller fordi der ikke findes nogen alternativ løsning.

En eventuel tilladelse kan først ske efter indhentet udtalelse fra Europa-Kommissionen.

En sådan høring ikke er gennemført.

Alternativet -

Der er ikke undersøgt tilstrækkeligt og grundigt eller beskrevet valg (fravalg) af alternative løsninger i en screening med placeringer af energiparken i andre geografiske områder i Viborg Kommune.

Man har fra start koncentreret sig så meget fra kommunens siden om store sammenhængende jordarealer til udlægning af en energipark ved Tjele, at Viborg Byråd har mistet overblikket eller blevet ude af stand til at tage andre jordarealer i betragtning i Viborg Kommune eller i den nye Kommuneplan 2025-2037.

Der er udtaget jordarealer i meget tæt nærhed på 200 m fra Tjele Langsø og 300 m fra Skals Ådalens Natura 2000-områder samt indenfor 'Bevaringsværdigt Landskab' og 'Større Sammenhængende Landskab' i Mariagerfjord Kommune (Høringssvar fra Mariagerfjord Kommune, Staben for Byråd, Personal og Strategi, Sagsnummer 01.00.00-G01-6-24).

Jordarealerne til Tjele gods er drevet som økologi og er noget af den bedste landbrugsjord i Viborg Kommune.

13. december 2023 vedtog Viborg Byråd en prioritering og placering af energianlæg i Viborg Kommune. Energipark Tjele blev ikke screenet, som de andre anlæg, da man umiddelbart havde godkendt energiopstillers plan med 'Viborg go Green' i Viborg Byråd 22. juni 2022 og anført, at der ikke var alternativer.

Viborg Kommune har reelt ikke vurderet alternativet. Et grundkrav i VVM-processen er, at der skal vurderes "realistiske alternativer til projektets placering, udformning eller gennemførelse".

I denne sag er alternativet udelukkende beskrevet som "intet".

Der er **ingen vurdering** af:

- En anden placering med lavere konfliktgrad,
- Andre teknologier (f.eks. solceller på erhvervsbygninger, geotermi eller havvind),
- Kommunale investeringer i regionale projekter.

Dermed opfyldes ikke kravet om alternativ vurdering i henhold til både dansk og EU-ret, hvilket i sig selv bør føre til, at planen annulleres.

Projektet må ikke realiseres, da det vil:

- medføre irreversible skader på et unikt landskab med høj kultur- og naturværdi,
- stride imod eksisterende fredninger, naturbeskyttelseslinjer og kommunale målsætninger,
- udsætte naboer og fritidsbrugere for massiv støj, lysforurening og sundhedsrisici,
- være baseret på en miljøkonsekvensrapport (MKR) uden uvildighed, med væsentlige udeladelser og en retorisk nedtoning af konsekvenserne,
- give en energimæssigt ubetydelig gevinst, som ikke står mål med de omfattende skader, og
- være resultatet af en forvaltningspraksis præget af skæv partshåndtering, habilitetsproblemer og manglende saglighed.

Disse forhold bør føre til, at lokalplanforslaget og kommuneplantillægget afvises i deres helhed.

Systematiske udeladelser og nedtoninger

Rapporten ignorerer eller reducerer en lang række forhold, som burde have været grundigt analyseret, herunder:

- Landskabets nationale betydning (herregårdslandskab, sø- og ånærhed, fredninger,
- Inddragelsen af Viborg og Mariagerfjord Kommuner planstrategi og landskabsanalyser,

- Risikoen for skade på bilag IV-arter og deres levesteder,
- Virkninger på truede rovfugle og flagermus,
- Hindringslys og lysforurening,
- Helbredsmæssige følgevirkninger af infralyd og lavfrekvent støj,
- Risiko for iskast og sikkerhed for brugere af stier og veje,
- Socioøkonomiske konsekvenser og værditab,
- Alternativer med mindre miljøpåvirkning.

Disse emner omtales enten slet ikke, eller også behandles de summarisk, med letkøbt retorik og uden dokumentation.

Der bør naturligvis laves en socioøkonomisk konsekvensanalyse for det forventede fald i boligpriserne i området baseret på den nyeste tilgængelige forskning – en analyse, som specifikt afdækker konsekvenserne for området omkring Tjele Langsø (i den gamle del af Tjele Kommunes østlige del), herunder, at værditab og tab af herlighed ikke er en overgangsfase, men en permanent tilstand i de næste op til 30 år.

Retssikkerhed, demokratisk underskud og forvaltningsbrud

Sagsforløbet omkring Energipark Tjele er ikke alene præget af substantielle problemer i indholdet af planforslaget, men også af alvorlige brud på borgernes retssikkerhed og almindelige forvaltningsretlige principper. Gennem hele processen er der eksempler på:

- Manglende varslings og inddragelse af parter,
- Skæv sagsbehandling og faktuelle fejl i sagsfremstillingen til fordel for bygherre og udvikler,
- Habilitetsproblemer og sammenblanding af økonomiske og myndighedsmæssige interesser,
- Ændring af planforudsætninger uden åbenhed,
- Systematisk nedtoning af kritik i høringsvar,
- Afvisning uden reel stillingtagen,
- Og en generel tilgang, hvor borgernes rettigheder som parter er tilsidesat til fordel for politisk og administrativ målstyring.

Afsluttende konklusion og anbefaling

På baggrund af ovenstående ved etablering af Energipark Tjele, vurderes det, at:

- Projektet vil medføre uoprettelige skader på landskab, biodiversitet, friluftsliv og lokalsamfund,

- Viborg Kommune har undladt at gennemføre en lovlig, saglig og helhedsorienteret planproces,
- Miljøkonsekvensrapporten er inhabil, ufuldstændig og uden reel dokumentation for centrale forhold,
- Den forventede energigevinst er minimal og ude af proportion med de store omkostninger, og
- Planforslaget er i strid med en række retsregler, forvaltningsprincipper og planpolitiske hensyn.

Borgergruppen - NEJ til energipark Tjele - opfordrer derfor Viborg Byråde og myndighederne til at afvise lokalplanen og kommuneplantillægget i deres helhed.

Med venlig hilsen

Nancy Knudsen
Tjele Møllevej 22, Vammen
8830 Tjele
Mail: bakkebo@privat.dk
Mobil: 2925 6309

Hans T Lund
Elisabeth Lund
Bygmarksvej 10, Vammen
8830 Tjele
Mail: ehlt@live.dk
Mobil: 4088 5132

Niels Cleemann
Jette Cleemann
Hobrovej 44, Fastrup
8830 Tjele
Mail: berthine@mail.tele.dk

Bent Kiertzner
Bigum Huse 4, Bigum
8830 Tjele
Mail: bent@kiertzner.dk

David Munk-Bogballe
Fastrupvej 5, Fastrup
8830 Tjele
Mail: david@insectum.farm

Eskild Keller

Veldsparken 77, Ørum
8830 Tjele
Mail: eskild38keller@gmail.com

Lene Hove
Orla Antonsen
Flarupvej 26, Møllerup
8830 Tjele
Mail: lene.hove.tjele@gmail.com

Sine Claudell
Hobrovej 50, Fastrup
8830 Tjele
Bitten Pedersen
Lindum Søvej 14, Lindum
8830 Tjele

Svend Erik Lauritsen
Lindum Søvej 17, Lindum
8830 Tjele

Birthe Dalsgaard
Skibdalvej 1, Lindum
8830 Tjele

Axel og Carol Christensen
Sølandingen 4, Sjørring
8830 Tjele

Pernille Støve
Amanda Vang Støve
Rasmus Damsgaard Olesen
Hobro Landevej 163, Sjørring
8830 Tjele

Ann-Sofie Knudsen
Over-Viskumvej 10, Over-Viskum
8830 Tjele

Edith Meldgaard
Tjele Møllevej 22, Vammen
8830 Tjele

Thore Knudsen
Over-Viskumvej 10, Over-Viskum
8830 Tjele